

B E S Z Á M O L Ó

Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja
2017. évi tevékenységéről

Készítette:

Orosz Ibolya Aurélia
intézményvezető

1. Az intézmény neve, székhelye, telephelyei (ellátottak számára nyitva álló helyiségek) 2017. december 31. napjáig tartó időszakra vonatkozóan

Intézmény neve: Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja

Székhely: 4026 Debrecen, Mester u. 1.

Telephelyek: 4032 Debrecen, Böszörményi u. 68.

4225 Debrecen, Felsőjózsi u. 7.

4002 Debrecen, Pacikert u.1.

4033 Debrecen Süveg u. 3

4029 Debrecen, Víztorony u. 11. és 4029 Debrecen, Víztorony u. 13.

Költségvetési szerv működési köre:

Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja néven a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait látja el a debreceni járás területén, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait látja el a Debrecen Megyei Jogú Város meghatározott területein.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

- Család- és gyermekjóléti szolgáltatások

- Család- és gyermekjóléti központ

Az intézményben közös igazgatással önálló szervezeti egységként Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint Család- és Gyermekjóléti Központ működik.

2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Ellátandó célcsoportok:

- 0-18 éves korosztály teljes vertikumával, holisztikus szemléletben,
- válsághelyzetben levő várandós anyák,
- betegségben szenvedők, egészségi állapotukban ellátásra szoruló, mentálisan sérültek, pszichiátriai betegek, valamint fogyatékos személyek,
- szenvedélybetegek,
- adósságterhekkel, lakásproblémával küzdők,
- alacsony jövedelmű egyedül élők,
- gyermeküket egyedül nevelők,
- hajléktalan személyek,
- idős személyek,
- megváltozott munkaképességűek,
- tartósan munka nélkül lévők,
- többgyermekes családok,
- nehéz élethelyzetben élők.

A DMJV Család- és Gyermekjóléti Központjának ellátási területén 2017. évi adatok szerint Debrecen lakosság száma 204.156 fő, ami Magyarország népességének 2,07%, Hajdú- Bihar megyének 38%-a. A város népsűrűsége 442 fő/km². Lakások száma 95.772, népességet figyelembe véve, ez 2,1 fő/lakás. Elmondható tehát, hogy az utóbbi évekhez képest is csökkent Debrecen lakosság száma.

Hajdúsámson 14.142 fő volt.

Debrecen területe 46.166 hektár. Az elmúlt évtizedben az országos folyamatokhoz hasonlóan Debrecenben is megfigyelhető volt a népesség előregedésének folyamata, de 2015-től a gyermekkorúak számának csökkenése megállt. A népesség nemenkénti megoszlását tekintve Debrecenben is jellemző a nők számának többsége. A válások száma növekszik és emelkedik az élettársi közösségben élők száma is, ennek következtében az élettársi kapcsolatból született gyermekek száma is nő. A szülők párkapcsolatának sérülékenysége, az egyszülős családok magas száma jelentősen befolyásolja a gyermekek egészséges fejlődését.

A legnagyobb szociális problémát a munkanélküliség, a lakossági adósságállomány növekedése és az ebből következő megélhetési problémák, elszegényesedés jelenti. A családokban jelentkező működési zavarok, összetett problémarendszer következtében magas a családsegítésben és gyermekjóléti szolgáltatásban részesülők aránya.

A Család- és Gyermekjóléti Központ Debrecen egész területén kívül Debrecen Járás vonatkozásában Hajdúsámson területén is ellátja a gyermekjóléti központ számára előírt feladatokat.

3. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások bemutatása, az ellátások igénybevételére vonatkozó adatok, ellátások iránti igény, tendenciák

A két szakmai egység közötti Együttműködési megállapodás a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján meghatározza a két egység szakmai munkájának tartalmát, a kompetenciahatárokat, az együttműködés módját.

A Család- és Gyermekjóléti Központ általános és speciális szolgáltatásokat nyújt a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából.

A családsegítés keretében végzett tevékenységet – a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül – a szükséges mértékig kiterjeszti az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A kapott jelzés alapján az intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét. Személyesen felkeresve tájékoztatja őket az intézmény céljairól és feladatairól.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

3.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64.§-ában foglaltak értelmében *családsegítést biztosít*, amely a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39. §-a szerinti a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásként *gyermekjóléti szolgáltatást* nyújt, amely olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- Az ellátási területen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét figyelemmel kíséri.
- Tájékoztatást nyújt a gyermeki jogokról, a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, és segíti a hozzájutást.
- Meghallgatja és orvosolja a gyermekek panaszát.
- Megszervezi a családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást és a hozzájutást.
- Segíti a szociális válsághelyzetű várandós anyát, a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz a hozzájutást.
- Szabadidős programokat szervez, hivatalos ügyek intézését segíti, felkérésre környezettanulmányt készít.
- Részt vesz a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében, a jelzőrendszeri együttműködést biztosítja.
- A veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzést fogadja, intézkedéséről tájékoztatja a jelzést tevőt.
- Feltárja a veszélyeztetettséget előidéző okokat, megoldásukra javaslatot készít.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi feladatait.
- A hivatalos ügyek intézésének segítése.
- A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.
- Tájékoztatást nyújt az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve az

örökbefogadás lehetőségeiről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- Elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, a családi konfliktusok megoldását, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében.
- Kezdeményezi az egyéb gyermekjóléti alapellátások, a szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.
- Javaslatot készít hatósági gyermekvédelmi intézkedésekre, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására, megszüntetésére.
- Együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal.
- Az esetfeltárás, az esetvezetés megkönnyítése céljából családsegítők és pszichológus szakember részvételével hetente belső esetmegbeszélést tart.

A családsegítés keretében

- Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás nyújt.
- Megszervezi az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást.
- Elősegíti a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását.
- Közösségfejlesztő, egyéni és csoportos terápiás programokat szervez.
- Tanácsadást nyújt a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághoz kapcsolódó problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére.
- Konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat biztosít.
- Elősegíti a menedékhelyi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedést.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében

- Segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében.
- Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberekkel való együttműködést.
- Az aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a Család- és Gyermekjóléti Központ bevonásával esetmegbeszélést, illetve esetkonferenciát szervez.
- Legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét.
- A szociális segítőmunka során éves átlagban havi három személyes találkozást kell megszerveznie és dokumentálni családonként.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve a család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit.
- A válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában elhelyezni.
- Segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.
- Szabadidős és közösségi programokat szervez.
- A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében segítséget és tájékoztatást nyújt.
- A gyámhivatal, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít.
- Örökbefogadásnál, elmaradt utánkövetés esetén tájékoztatást nyújt a kijelölt gyámhivatal számára az örökbe fogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélést kezdeményez, ha a Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel.
- A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén haladéktalanul, a Család- és Gyermekjóléti Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

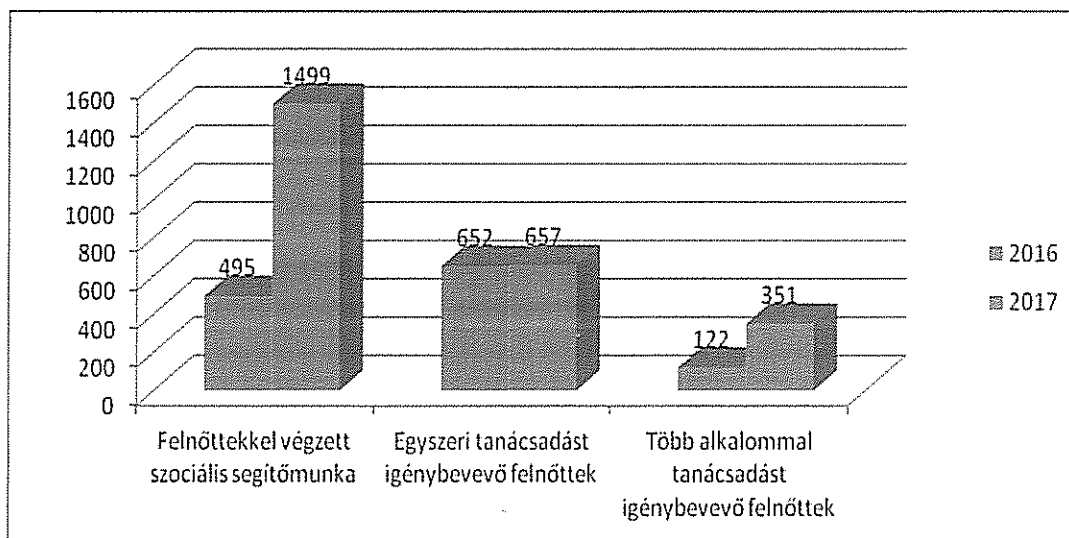
A család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítői a 2017-es évben **1194 kiskorú esetében** végeztek szociális segítőmunkát. **762** gyermek esetében alapellátás keretein belül biztosították a szociális segítőmunkát, **105** gyermek esetében a családsegítő szakemberek a problémafeltárást követően nem tapasztaltak olyan mértékű veszélyeztetettséget, amely szerint indokoltá vált a szociális segítőmunka megkezdése, ezekben az esetekben egyszeri tanácsadás is elegendő volt. A család- és gyermekjóléti központ által a családsegítők a 2017-es évben összesen **432** hatósági gyermekvédelmi intézkedés alatt álló kiskorú esetében kerültek bevonásra a szociális segítőmunka biztosítása érdekében. **295** kiskorú esetében védelembe vétel keretein belül került sor a szociális segítőmunka folytatására, ebből a védelembe vétel mellett megelőző pártfogás elrendelése **12** gyermeket érintett. **73** nevelésbe vett gyermek családjával végeztek szociális segítőmunkát a szolgálat családsegítő szakemberi, **4** szakellátásból kikerült kiskorú esetében érkezett felkérés a család- és gyermekjóléti központ részéről az utógondozás keretein belül végzett szociális segítőmunka folytatására. **8** kiskorú esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezésére. Családba fogadás elrendelése során **49** gyermek esetében, harmadik személynél történő elhelyezés során **3** gyermek esetében került sor családsegítő munkatárs bevonására a szociális segítőmunka folytatása érdekében. 2017 évben a hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak száma a tavalyi évhez képest csökkent a szociális segítő tevékenységnek köszönhetően.

A családsegítés szolgáltatáson belüli feladatunk:

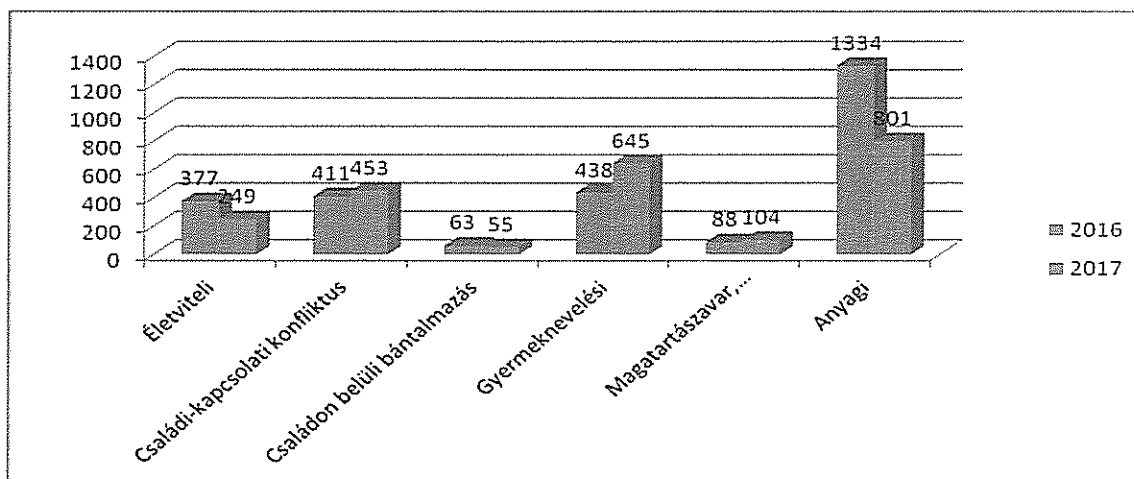
A családsegítés a szociális munka eszközeivel és módszereivel nyújt segítséget a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzetek miatt segítségre szoruló személyek, családok, a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők számára. A szolgáltatás keretében biztosítottunk tájékoztató, információs tevékenységet, mely által az igénybe vevők pontos információt kaphatnak a lakóhelyükön elérhető szociális ellátásokról, s azok igénybevételeinek feltételeiről.

- A 2017-es évben **1499 felnőtt** esetében végeztünk szociális segítőmunkát, **652** esetben egyszeri tanácsadást nyújtottunk, **351** esetben az ügyfelek számára több alkalommal biztosítottunk egyszeri tanácsadást. Az intézményünk által ellátott területeken a 2016-os évhez képest jelentős mértékben emelkedett azon felnőtt kliensek száma, akik körében szükségessé vált a szociális segítőmunka folytatása. *Ez a növekvő tendencia annak is köszönhető, hogy a 2016-os jogszabályi változások következtében a család- és gyermekjóléti szolgáltatás integráltan biztosított, és a szociális segítő tevékenység folytatása során jellemző az a komplex szemlélet, melynek során a problémák megoldása érdekében a családot egységben kezeljük, a segítségnyújtás nem korlátozódik az egyéni problémák kezelésére, hanem a család minden tagjára kiterjed.*

Együttműködési megállapodás alapján a szolgálatnál megjelent igénybevevő felnőtt személyek száma

A szolgáltatást igénybevevő személyek száma elsődleges probléma szerint

A fenti grafikon is jól mutatja, hogy a szolgáltatást igénybevevő személyek elsődleges problémája nem anyagi- életviteli jellegű volt, ez a szám jelentősen csökkent. Azonban növekvő tendenciát mutat a családi-kapcsolati konfliktusból eredő, illetve a gyermekevelési problémák, és ennek következményeként kialakuló magatartás zavar.

Az adósságkezelési tanácsadás keretén belüli feladataink:

Debrecen város önkormányzata a DMJV Család- és Gyermekevelési Központjával kötött megállapodás alapján az adósságcsökkentési támogatás részeként adósságkezelési tanácsadást működtet. Az adósságcsökkentési támogatás elsődleges célja a hátralék halmozódási ütemének csökkentése, megállítása, másodsorban a teljes közüzemi hátralék kifizetésére irányuló törekvés.

A 2016-os évhez képest *csökkent az adósságkezelési tanácsadásban részesülő ügyfelek száma.*

A 2017-es évben **201** fő részesült adósságkezelési tanácsadásban, ebből a 2016-os évről áthozott eset **77 fő**. Az adósságkezelési tanácsadás során **78** ügyfél rendezte tartozását 2017-ben.

Az adósságcsökkentési támogatás igénylésével kapcsolatban 2017 évben két alkalommal került megszervezésre szakmaközi megbeszélés a DMJV Polgármesteri Hivatala Szociális Osztályának munkatársai közreműködésével. Egy alkalommal szerveztünk szakmaközi megbeszélést az adósságkezelésben résztvevő szolgáltatók, a DMJV Polgármesteri Hivatala Szociális Osztályának munkatársai és intézményünk családsegítő munkatársai, jelzőrendszeri tanácsadói, intézményünk vezetője, szakmai vezetői részvételével. Az elmúlt évekhez hasonlóan elmondható, hogy a DMJV Polgármesteri Hivatala Szociális Osztályának munkatársai, a szolgáltatók ügyintézői, valamint intézményünk családsegítő munkatársai között sikerült nagyon jó munkakapcsolatot kialakítani, az intézmények közötti együttműködés kiváló.

3.2. Család- és Gyermekevelési Központ tevékenysége

A Család- és Gyermekevelési Központ összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez

- Folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.
- Meghallgatja a gyermek panaszát, annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést.
- Elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- Felkérésre környezettanulmányt készít.

- Biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket.
- Részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A Család- és Gyermekjóléti Központ általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, biztosít. A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere meghallgatja a gyermek panaszát, annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést.

A járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok részére az Intézményekkel kötött Együttműködési megállapodásban megfogalmazottak szerint biztosítja a speciális szolgáltatások elérhetőségét.

Javaslattevél hatósági intézkedésre

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

- védelembe vételére,
- megelőző pártfogására,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére,
- családba fogadására,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- családba fogadó gyám kirendelésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- gondozási helyének megváltoztatására,
- gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén elég a veszély tényét és jellegét megnevezni, és a többi adat feltárásának mellőzésével, telefonon haladéktalanul, majd azt követően elektronikus formában javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat utóbb a hatóság felhívásától függően kell beszerezni.

Ha a javaslattevélre a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezése alapján kerül sor, a Család- és Gyermekjóléti Központ javaslatában megjelöli a kezdeményező Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a gyermeket gondozó családsegítő személyét. Védelembe vétel esetén a javaslatot mérlegelés nélkül, azonban szükség szerint kiegészítve továbbítja 3 munkanapon belül a gyámhivatal felé. A Család- és Gyermekjóléti Központ kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását, pénzfelhasználási tervet készít, együttműködik az eseti gyámmal, valamint ellenőrzi a pénz határozat szerinti felhasználást.

Gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelme

A gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján kell biztosítani.

A gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzsere:

- Együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel.
- Tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről.
- Elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, szervezi a megvalósítását.
- Közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásában.
- A megelőző pártfogó felügyelővel szükség szerint közösen végeznek családlátogatást és hallgatják meg a gyermeket.

Az esetmenedzsere a védelembe vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivatalt a védelembe vétel körében végzett tevékenységéről, javaslatot tesz a védelembe vétel fenntartására vagy megszüntetésére, valamint megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére, illetve más gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.

Egyéni gondozási-nevelési terv:

Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe és megvalósításába az esetmenedzser bevonja:

- a gyermeket és családját,
- a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot,
- megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót, és
- az eset szempontjából érintett, szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat.

A Család és Gyermekjóléti Központ készíti az egyéni gondozási, nevelési tervet a védelembe vétel során. Az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítását az esetmenedzser értékeli, szükség esetén jelzéssel él a gyámhivatal felé.

Családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése:

Amennyiben a családból kiemelt gyermek visszahelyezése nem lehetséges, családba fogadását kell elősegíteni. A gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt.

Az esetmenedzser javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokolttá teszi.

Az esetmenedzser a visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el. Ennek keretében segíti a gyermek családjába történő visszailleszkedését, lakókörnyezetébe történő beilleszkedését, tanulmányai folytatását vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely-felkutatását.

A család- és gyermekjóléti központ gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó szolgáltatásai, a hatósági intézkedésekkel összefüggésben álló esetmenedzselési feladatai tekintetében 2017. évben **241** esetben védelembe vételre, **26** esetben megelőző pártfogásra, **45** esetben ideiglenes hatályú elhelyezésre, **76** esetben nevelésbe vételre, **56** esetben családba fogadásra, **6** esetben harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezésére, **11** esetben a gyermek gondozási helyének megváltoztatására tett javaslatot.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenységek és az érintettek (kiskorúak és 18. évet betöltött fiatalok) száma

Tevékenység megnevezése	Érintettek száma
Szociális segítő tevékenység	904
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	457
Esetkonzultáció	1202
Esetmegbeszélés	98
Egyéni gondozási- nevelési terv készítése	321
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	174
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- nevelésbe vétel	117
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- védelembe vétel	242
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	45
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	16
Családlátogatás	642
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	26
Környezettanulmány készítése önállóan	76
Egyéb	1080

Hatósági intézkedésre tett javaslatok és jogerős hatósági határozattal érintettek (kiskorúak és 18. évet betöltött fiatalok) száma

	Összes javaslat száma	Összes érintett száma
Védelembe vétel	241	405
Megelőző pártfogás	26	17
Ideiglenes hatályú elhelyezés	45	31
Nevelésbe vétel	76	371
Családba fogadás	56	116
Harmadik személynél történő	6	6

Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma (környezeti főcsoport szerint)

Veszélyeztetettség fő oka	Érintettek száma
Nevelési probléma	164
Szülők, család életvitele	326
Családi konfliktus	272
Szülők betegsége	33
Gyermekek családon belüli fizikai bántalmazása	17
Gyermekek családon belüli lelki bántalmazása	3
Gyermekek családon belüli szexuális bántalmazása	12
Gyermekek fizikai elhanyagolás	63
Gyermekek lelki elhanyagolás	25
Egyéb rokonok, személyek általi veszélyeztetés	28
Iskolai kirekesztés, erőszak	8
Kortárs csoport negatív hatása	30
Elégtelen lakáskörülmények	77
Kilakoltatás veszélye	3
Munkanélküliség	32

Bűnmegelőző tevékenységünk

Bűnmegelőző tevékenységünk a gyermekekre, gyermekes családokra, valamint a szakemberek képzésére irányult. A tankötelezettség teljesítése, a szabadidő hasznos eltöltése, a pozitív kortárs kapcsolatok, a gyermeki- és szülői felelősség erősítése is a céljaink között volt. Mindezekért tartottuk fontosnak, hogy az intézményünkben zajló prevenció tevékenységekről is mutassunk képet, olyan jellegű tevékenységeket is feltüntessünk, amelyek elsősorban nem a bűnmegelőzést tűzték ki célul, de szorosan kapcsolódnak hozzájuk. A rendőrség, áldozatsegítő- és jogvédő iroda, pártfogó felügyelői szolgálat, javítóintézet, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, társadalmi, egyházi és civil szervezetek, önkéntes segítők, hallgatók egyaránt partnereink voltak minden kezdeményezésünkben. A Kábítószer Egyeztető Fórum (**KEF**) megbeszélésein és rendezvényein folyamatosan jelen volt intézményünk.

A nyilvántartott bűnmegelőzési programok elnevezése	száma
Prevenció programok az ünnepekhez kötődően, minden területi irodában zajlottak	8-9 alkalommal
Szünidei szabadidős program a Debrecen, Böszörményi u. 68. szám alatti területi irodában	5 alkalommal
Szünidei szabadidős program a Debrecen, Felsőjózsa u. 7. szám alatti területi irodában	3 alkalommal

Nyári szünidei szabadidős program Debrecen, Felsőjózsa u. 7. szám alatti területi irodában	1 hetes időtartam alatt 5 alkalommal
Nyári szünidei szabadidős program, (alkotótábor) Debrecen, Víztorony u. 13. szám alatti területi irodában	4 napos időtartam alatt 4 alkalommal
Szünidei szabadidős programok a Debrecen, Pacikert u. 1. szám alatti területi irodában	3 alkalommal
Prevenációs kézműves - és szabadidős gyermekfoglalkozások a Debrecen, Víztorony u. 13. szám alatti területi irodában	8 alkalommal
Prevenációs kézműves – és szabadidős gyermekfoglalkozások Debrecen, Mester u. 1. szám alatt	19 alkalommal
Bóbita kör, hangszeres énekes, zenés foglalkozások	2 hetes időtartam alatt 8 alkalommal
Családi Nap a Debreceni Művelődési Központtal a Pacikert u. 1. szám alatt	1 alkalommal
„Az Internet hatása a tanulóakra, az internetes zaklatás” című előadás pedagógusok számára	3 alkalommal
„Face to Face az internetről gyermekeknek” című előadás	4 alkalommal
„A Gyermekbántalmazás típusai, felismerése és kezelése” című előadás pedagógusok számára	4 alkalommal
Közös rendezvény a Drogambulanciával	1 alkalommal
Tolerancia csoport az egészséges életmódra nevelés, a legális és illegális drogok használatának megakadályozása, visszaszorítása témakörében	1 alkalommal
Közös prevenációs programok a debreceni József Attila Általános Iskolával	12 alkalommal
Közös prevenációs programok a debreceni Csapókerti Általános Iskolával	11 alkalommal
Prevenációs programok a Szent Miklós Családok Átmeneti Otthonában	5 alkalommal
Debreceni Kábítószer Egyeztető Fórum megbeszélésein való részvétel	6 alkalommal

Speciális szolgáltatások

A Gyermekjóléti Központ az általános szolgáltatási feladatain túl speciális szolgáltatásokat is nyújt:

- kapcsolattartási ügyeletet,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- utcai szociális munkát,
- kórházi szociális munkát,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- fejlesztő pedagógiai szolgáltatást,
- járási jelzőrendszeri koordinációs feladatok ellátását.

Ezeket túl szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

1. Kapcsolattartási ügyelet:

A kapcsolattartási ügyeletet az intézmény valamennyi munkatársának részvételével biztosítottuk. A kapcsolattartási ügyelet célja, hogy a gyermek számára minél konfliktus mentesebbé tegye a kapcsolattartást az arra jogosult személlyel, valamint a kapcsolattartási koordinátor és a munkatársak képessé tegyék a családot a közös együttműködésre azért, hogy „kikerüljenek” az intézményes keretek közül.

Erre a szolgáltatásra jellegénél fogva munkaidőn kívül, hétvégén mutatkozik nagyobb igény. A kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás kihasználtsága jelentős, illetve túlterheltség jellemzi.

2017 évben a kapcsolattartási ügyelet **201** fővel, **55** családdal/**86** gyermekkel állt kapcsolatban. A kapcsolattartásra kötelezettek száma **55** fő, a kapcsolattartásra jogosultak száma **60** fő.

Szombati napokon átlagban **15-17** család veszi igénybe a szolgáltatást, ami azt is jelenti, hogy egy adott hétvégén **15-17** munkatárs dolgozik a kapcsolattartási ügyeleten. Az Intézményben **586** alkalommal valósult meg kapcsolattartás az elmúlt évben.

Mediáció lehetőségét **121** alkalommal biztosítottuk.

2. Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat:

A készenléti szolgálat az intézmény nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetek megoldásában nyújtott segítséget, tanácsadást, tájékoztatást. A készenléti ügyelet idején a kolléga köteles az erre a célra fenntartott mobiltelefont (06/52/447- 724) olyan módon üzemeltetni, hogy a hívást észlelni és annak adminisztrációját tudja elkészíteni. Minden telefonhívásról, eseményről feljegyzés készült a készenléti naplóban. Amennyiben szükséges volt, értesítettük az illetékes gyermekjóléti szolgálatokat, hatóságot. Munkaszüneti napokon is a készenléti telefon éjjel-nappal, 24 órán keresztül hívható volt. 2017. évben **117** hívás volt, **6752 óra** készenléti ügyelet mellett.

3. Utcai szociális munka:

Célja, az iskolai órákról távolmaradó és az iskolából kimaradó tanköteles korú gyerekek elérése az utcai szociális munka eszközeivel, és a gyerekek integrálása a veszélyeztetettség kezelésére működő intézmények és szolgáltatások felé. A csellengő, kolduló gyermekek, fiatalok, felnőttek esetében végzett utcai szociális segítő tevékenység sikeresnek bizonyult 2017 évben. A szükséges szolgáltatásokat közvetítettük számukra, így megakadályozva az ismételt előfordulást. A szabadtéri nagyobb programokba, rendezvényekbe lehetőség szerint a gyermekek családjait is bevontuk.

4. Kórházi szociális munka:

A kórházi szociális munka célja, hogy a kórházi védőnővel és a szociális szakemberrel együttműködve - a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika és Debreceni Egyetem Kenézy Gyula Egyetemi Kórház Szülészeti és Nőgyógyászati Osztálya kezelése alatt a válsághelyzetben lévő várandós nők, anyának és gyermekének segítséget nyújtunk a gyermeket veszélyeztető tényezők megszüntetésében. A nevezett intézmények gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzéssel élnek a területileg illetékes gyermekjóléti központ, illetve a hatóság felé a további veszélyeztető tényezők előfordulása, megakadályozása érdekében. A család- és gyermekjóléti központ a szükséges intézkedések megtétele céljából, a probléma feltárása érdekében további jelzéssel él a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

2017 évben a válsághelyzetben lévő felnőttekkel összefüggésben álló kórházi szociális munka is számottevő volt, gyakran kért segítséget az egészségügyi intézmény idős, egyedülálló betegek hozzátartozóinak felkutatásában, környezettanulmány készítésében, gondnokság alá helyezési ügyekben.

Az egészségügyi intézményekben dolgozó szociális szakemberekkel továbbra is szorosan együttműködve végeztük munkánkat.

Az elmúlt évben intézményünkhöz az egészségügyi intézményekből **87** jelzés érkezett, amely **58** gyermeket és **28** felnőttet érintett.

5. Családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia

A pár- és családterápia célja, hogy az egy párkapcsolatban/házasságban/családban élő tagok egymással harmonikus kiegyensúlyozott életet éljenek, és a felmerült kapcsolati és kommunikációs problémákat, illetve egyéb pszichés problémákat rendszerszemléletben dolgozó hozzáértő szakemberek támogatásával, és az együtt élő tagok aktív részvételével kezeljék. A pár- és családterápia bár foglalkozik a jelennel, de azt a múlt fényében vizsgálja, feltérképezi a múltbeli konfliktusokat, azok forrását, a tagok egyéni családtörténetét, hogy a jelenlegi problémákat mélyebben tudja kezelni, és nagy hangsúlyt kapnak az érzelmek, amelyek az elérni kívánt változásoknak okai, közvetítői és céljai lehetnek egyaránt.

A család- és gyermekjóléti központban végzett család- és párterápia tevékenység száma **48** volt, ez **13** ellátottat érintett. A családkonzultáció **220** alkalommal valósult meg, melyet **62** ügyfél vett igénybe.

6. Pszichológiai tanácsadás igénylése

A család- és gyermekjóléti központ által biztosított pszichológiai tanácsadást **301** fő igényelte, ami **2496** alkalmat jelentett.

7. Jogi tanácsadás igénylése

A család- és gyermekjóléti központ által biztosított jogi tanácsadást **247** fő igényelte, mely **289** alkalmat jelent.

8. Fejlesztő pedagógiai szolgáltatás

Célja, hogy segítsük a hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel küzdő gyermekeket tanulmányaik felzárkóztatásában. A tanév során folyamatosan biztosítottuk a fejlesztő foglalkozásokon való részvétel lehetőségét, emellett nyári pótvizsgára való felkészítést is szerveztünk. A foglalkozások tervezését segítette a tanulókról elkészült szakvélemény, megfigyelések, tapasztalatok a teljesítményükkel kapcsolatban és az adott iskola jelzései. A jövőben is mindent megteszünk annak érdekében, hogy segítsük a hátrányos helyzetű, tanulásban kiszolgáltatott gyerekeket.

A család- és gyermekjóléti központ által biztosított fejlesztő pedagógiai szolgáltatást **73** fő **783** alkalommal igényelte.

Jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos feladatok

A jelzőrendszer segítségével feltárjuk az ellátási területén jelentkező gyermekek veszélyeztetettségét kiváltó lehetséges okokat, és prevenciós jellegű tevékenységek szervezésével, biztosításával igyekszünk csökkenteni azokat.

Feladat a családokkal kapcsolatban álló intézményrendszer működésének koordinálása, a kommunikáció és az információáramlás csatornáinak feltárása és megerősítése, a családok köré rendeződött intézményi hálózat kiépítése és szükség szerinti képzése.

Kiemelt feladat:

- évente 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést szervezni,
- a veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési tervet kidolgozni,
- az éves szakmai tanácskozást február 28-ig kell megszervezni a jelzőrendszeri tagok meghívásával,
- az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-ig elkészíteni,
- szakmai támogatás szüksége esetén haladéktalanul megkeresni a család- és gyermekjóléti központot.

Mindezek mellett a szakmai konzultáció lehetőségét biztosítjuk a jelzőrendszeri tagok részére, vagy kezdeményezzük a szakmai konzultáció megvalósulását.

A 2017-os évben összesen 10 esetben tartottunk szakmaközi megbeszélést. (1. számú melléklet)

Menekültekkel/oltalmazottakkal végzett feladatok

A 2017 évben a menekültekkel/oltalmazottakkal végzendő feladatokat teljes egészében a család- és gyermekjóléti szolgálat szakemberei látták el, számszerűleg **10** főt, **128** alkalommal. Esetmenedzser bevonása nem vált szükségessé egyik esetben sem, mivel hatósági intézkedés kezdeményezése menekült/oltalmazott gyermek esetében nem valósult meg.

Az integrációs szerződésben meghatározott támogatást a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 2016. május 31-ig hatályos 32/C. § (3) bekezdése alapján a menekültügyi hatóság állapította meg és folyósítja a már megkötött szerződések esetében. Az említett jogszabályt a 2016. évi XXXIX. tv. 90. §-a helyezi hatályon kívül, ami azt jelenti, hogy a fent említett dátum után elismertek számára az integrációs szerződés és támogatás, mint jogintézmény megszűnt.

2018-ban az utolsó ügyfélnek is le fog járni a támogatása, így intézményünk ezen feladata megszűnik.

2017. évben az ügyfélforgalomra vonatkozó adatok

a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja ügyfélforgalma:	25.257 fő
a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ügyfélforgalma:	53.354 fő
- a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait igénybevevők száma:	2.347 fő
- a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásait igénybevevők száma:	2.693 fő.

A CSAGYEEK és CSAGYESZ elnevezésű nyilvántartásunk szerinti ügyfélforgalom magába foglalja az egyes ügyfelekkel kapcsolatos szakmai tevékenységek számát.

4. Az Intézmény jelenlegi személyi és tárgyi feltételei Humán erőforrás - Feladatellátás személyi feltételei

Az intézményben a szakmai létszám a jogszabályoknak megfelelően biztosított.

Az intézmény szakmai egységeinek létszám, szakképzettség szerinti megoszlása – 2016 január 15.			
DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja - Intézményi szint			
Sorszám	Munkakör	Szakképzettség	Fő
1.	Intézményvezető	Szakirányú felsőfokú végzettség, szakvizsgázott	1
2.	Adminisztrátor	Szakirányú középfokú	2
3.	Titkárnő	Szakirányú középfokú,	-
4.	Gépjárművezető	Szakirányú középfokú	2
5.	Gazdasági összekötő	Felsőfokú végzettség	1
DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja – család- és gyermekjóléti szolgálat			
1.	Szakmai vezető	Szakirányú felsőfokú végzettség	1
2	Családsegítő	Felsőfokú végzettség	54
DMJV Családsegítő és Gyermekjóléti Központja – család- és gyermekjóléti központ			
1.	Szakmai vezető	Szakirányú felsőfokú végzettség, szakvizsgázott	1
2.	Esetmenedzser	Felsőfokú végzettség	18
3.	Szociális asszisztens	Szakirányú középfokú végzettség	1
		Szakirányú felsőfokú végzettség	17
4.	Pszichológiai tanácsadó	Szakirányú felsőfokú végzettség	6
5.	Fejlesztőpedagógiai tanácsadó	Szakirányú felsőfokú végzettség	2,5
Összes dolgozói létszám:			107

A DMJV Család- és Gyermekjóléti Központjában megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak:

- jogászok
- tűz-és munkavédelmi felelős.

Tárgyi feltételek

A DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja a város különböző területén fekvő épületei csak részben akadálymentesítettek:

A székhely: Debrecen, Mester u. 1. szám

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek (telephelyek):

4032 Debrecen, Böszörményi u. 68. szám

4225 Debrecen, Felsőjózsa u. 7. szám

4002 Debrecen, Pacikert u. 1. szám

4033 Debrecen Süveg u. 3. szám

4029 Debrecen, Víztorony u. 11. szám és Víztorony u. 13. szám

Rendelkezésre álló helyiségek

Az épületek berendezése, bútorzata megfelelő. A *számítógéppark* felújítása folyamatos. Telefon, mobiltelefon és fax, fénymásoló minden területi irodában elegendő számban biztosított. A gyermekjóléti és a családsegítő szolgáltatásban is nagy gondot fordítunk az iratanyagok kezelésére, tárolására. Az elmúlt években az iktatás elektronikusan történik. A jogszabályi előírásoknak megfelelően a zárható szekrényekben történik a kliensek iratanyagainak, valamint a dolgozók személyi anyagának tárolása. Az irodák infrastrukturális feltételei megfelelőek, de a folyamatos fejlesztés a kollégák munkáját megkönnyítheti, és pontosabbá teheti a feladat ellátását.

<i>Tárgyi feltételek</i>	<i>Db. Mester u. 1. alatti székhelyen</i>	<i>Db. Pacikert u. 1. alatti telephely</i>	<i>Db. Böszörményi u. 68. alatti telephely</i>	<i>Db. Süveg u. 3. alatti telephely</i>	<i>Db. Víztorony utca 11. és Víztorony u. 13. alatti telephely</i>	<i>Db. Felsőjózsa u. alatti telephely</i>
<i>Városhelyiség</i>	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított
<i>Esetkezésre alkalmas helyiség</i>	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított
<i>Dolgozószoba</i>	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított
<i>Kapcsolattartásra alkalmas helyiség</i>	biztosított	biztosított	biztosított	nem biztosított	biztosított	biztosított
<i>Mellékhelyiségek</i>	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított	biztosított
<i>Játsszódvny</i>	nem biztosított	biztosított	nem biztosított	biztosított	nem biztosított	biztosított
<i>Konferenciaterem</i>	biztosított	biztosított	nem biztosított	nem biztosított	nem biztosított	nem biztosított
<i>Csoportszoba</i>	nem	biztosított	nem biztosított	nem biztosított	biztosított	nem biztosított

5. Az intézmény gazdálkodásának rendszere

A DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv. A személyi juttatások, munkaadót terhelő juttatások és szakmai tevékenységgel összefüggő speciális kiadások előirányzatai felett önállóan jogosult rendelkezni. A pénzügyi-gazdasági feladatokat a Debreceni Intézményműködtető Központ látja el; munkamegosztási megállapodás alapján, mely létrejött a Debreceni Intézményműködtető Központ (továbbiakban: DIM), mint gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv, valamint a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja, mint gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv között, ellátják a gazdálkodással összefüggő feladatokat. A munkamegosztás és a felelősségvállalás rendjét, valamint az előirányzat feletti jogkör gyakorlásának rendjét szintén a munkamegosztási megállapodás rögzíti.

A DIM ellátja az intézmény kezelésében lévő korlátozottan forgalomképes ingatlan és vagyon kezelésével és működtetésével kapcsolatos technikai feladatokat, melyek a kezdeti nehézségek után egyre gördülékenyebben működik. Az intézményi költségvetés naptári évre készül.

A költségvetés végrehajtásáért az intézményvezető felelős, aki a költségvetés végrehajtása során szükség szerint, de minimum havonta konzultál a DIM gazdasági vezetőjével.

6. 2017. évi felújítások és azok költségei

A Debreceni Intézményműködtető Központ üzemeltetésében lévő intézményi telephelyeinken a 2017. költségvetési évben sem a DIM költségvetéséből, sem saját forrásból felújítás nem történt.

7. A feladatellátáshoz szükséges dokumentációk

Az adminisztrációs feladatok keretében az intézményünkben a törvényi előírásoknak megfelelően az iktatás központi egységes elektronikus rendszerben működik.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. Korm. rendelet 3-11 §-ai rendelkeznek az igénybevevői nyilvántartás vezetésének részletszabályairól.

Az ügyfeleinkkel történő kapcsolattartást a korábban is használt forgalmi naplóban rögzítettük, adataik rögzítésére egyéni nyilvántartást vezettünk, 2017 első félévében web alapon, 2017 második félévétől az intézmény által vásárolt CSAGYESZ és CSAGYEK elnevezésű nyilvántartási programot használtuk.

Jogszabályban rögzített formátumú, kötelező adminisztráció:

- Ügyfélnyilvántartás,
- Együttműködési megállapodás,
- KENYSZI – Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről,
- Esetnapló,
- Gyermkeink védelmében elnevezésű adatlap-rendszer
- Tájékoztatási nyilatkozat.

Jogszabályban nem rögzített formátumú, kötelező adminisztráció:

- OSAP – KSH Országos Statisztikai Adatgyűjtő Program kérdőíve,
- Esetmegbeszélések, esetkonferenciák feljegyzései,
- Iktatási rendszer.

Jogszabályban nem rögzített formátumú, intézményünkben kötelező adminisztráció:

- CSAGYESZ nyilvántartási program,
- CSAGYEK nyilvántartási program,
- Személyes feljegyzés.

Jogszabályban nem rögzített formátumú, nem kötelező, de javasolt adminisztráció:

- Személyforgalom - az igénybevétel adminisztrációjára használt dokumentum, vagy felület.

Az irattározás során az iratok megőrzését, tárolását úgy biztosítjuk, hogy az iratok gyorsan hozzáférhetőek, visszakereshetők.

Az intézmény munkatársai által vezetett dokumentáció a jogszabályoknak megfelelnek.

8. Az ellátottak érdekeit szolgáló egyéb tevékenységek, megvalósult programok

2017. évben megvalósult prevenciós programok	
Böszörményi út 68.	Időpont
Tavaszi (húsvéti) kézműves foglalkozás	2017. 04. 13.
Anyák napi kézműves foglalkozás	2017. 05. 02.
Nyári kézműves prevenciós foglalkozás	2017. 06. 28-29.
Őszi szünidei kézműves prevenciós foglalkozás	2017. 11.03
Felsőjózssai út 7.	
Baba mama klub minden héten szerdai napokon	2017. év heti rendszerességgel
Kézműves prevenciós foglalkozás Húsvéti ünnepekhez kötődően	2017. 04. 13.
Gyerektábor	2017. 07. 10-07. 14.
Szünidei kézműves prevenciós foglalkozás	2017. 08. 17.
Kreativitás -kézműves prevenciós program "Halloween"	2017. 11. 02.
Kreativitás dizájn csoport	2017. 02. 16., 2017. 03. 23., 2017. 05. 19., 2017. 06. 16., 2017. 07. 27., 2017. 09. 21., 2017. 10. 19., 2017. 11. 30., 2017. 12. 14.
Süveg utca 3.	
Női tornakör	2017. év heti rendszerességgel
Baba-mama Klub	2017. év heti rendszerességgel
Aranydió kézműves programok- Csapókerti Általános Iskola alsó tagozat	2017 év. heti rendszerességgel
Pacikert u. 1.	
Húsvéti készülődés	2017. 04. 13.
Családi Nap a Debreceni Művelődési Központ és intézményünk közös szervezésében	2017. 06. 30.
Szabadidős prevenciós programok gyerekek részére a nyári szünetben	2017. 07. 06., 2017. 07. 21., 2017. 08. 10.
„Paci Halloween”szabadidős prevenciós foglalkozás gyermekeknek	2017. 10. 26.
„ Paci Adventi családi délután, Mikulás ünnepség a a Debreceni Művelődési Központ és intézményünk közös szervezésében	2017. 12. 07.
„Szöszmötölés”- iskolai prevenciós foglalkozás – József Attila Általános Iskola alsó tagozat	2017. év heti rendszerességgel
Víztorony utca 13.	
Farsangi prevenciós kézműves, hagyományörző kreatív foglalkozás	2017. 02. 27.
Húsvéti prevenciós, kézműves, kreatív program	2017. 04. 10.
Anyák napi prevenciós kézműves, kreatív program	2017. 04. 24.
Gyermeknapi prevenciós program	2017. 05. 22.
Nyári szünidei kézműves alkotó tábor	2017. 07.25-07.28.
Zenebölcsi -Bóbita kör	2017. 07. 03- 07. 07.
Őszi prevenciós, kézműves kreatív program	2017. 10. 02.
Kézműves foglalkozás a "Halloween" jegyében	2017. 10. 30.
Adventi készülődés	2017. 11.27.
Mikulásváró program	2017. 12. 04.
Mester utca 1.	
Húsvéti prevenciós program	2017. 04. 13.
Anyák napi Prevenciós program	2017. 05. 02.
Gyermeknapi prevenciós program	2017. 05. 22.
Őszi prevenciós program Halloween - i lampion készítés	2017. 11. 03.
Karácsonyi Prevenciós program ,Mikulás ünnepség	2017. 12. 17.

9. Az ellátást igénybe vevők és a munkatársak jogainak érvényesülése

Az elmúlt év során az intézmény, valamint a munkatárs személyét illetően, panasszal 10 alkalommal éltek a kliensek. Valamennyi esetben időpont egyeztetést követően az illetékes szakmai vezető az ügyfelek panaszát

meghallgatta, ezt követően a szükséges vizsgálatot elvégezte, majd a megfelelő intézkedést megtette. A gyermekjóléti szakmai vezető vizsgálatát, valamint jogással folytatott konzultációt követően megállapítást nyert valamennyi esetben, hogy szakmai szempontból hibák nem történtek. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat az Intézmény hatályos szakmai programja tartalmazza.

10. A munkatársak továbbképzése

A szakmai tudás folyamatos gyarapodása intézményünkben kiemelkedő értéket képvisel, ennek tükrében képzéseken, továbbképzéseken, szakmai műhelyeken vettünk részt. Minden évben a jogszabályoknak megfelelően továbbképzési terv és kimutatás készül a szakmai továbbképzési rendszerben résztvevőkről. Intézményünk munkatársai az intézményünkben megszervezett éves tanácskozásokon, szakmaközi megbeszéléseken, szakmai napokon vettek részt. A munkatársak folyamatosan, hetente egy alkalommal esetmegbeszélő csoporton vettek részt. (2. számú melléklet)

11. Tereptanári tevékenység

Intézményünk évek óta lehetőséget biztosít hallgatók terepgyakorlatához. Terepgyakorlatra különböző szociális képzésekből, közép- és felsőfokú oktatási intézményekből érkeztek hallgatók.

Gyakorlóhelyet biztosítunk iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzésben résztvevők számára, a 2017 évben **18** résztvevő végezte a terepgyakorlatát intézményünkben, illetve **6** alkalommal valósult meg csoportos intézmény bemutatás, melyeken összesen **115** fő vett részt.

12. Adományozással kapcsolatos feladat

Az adományok fogadása, osztása alkalmat teremt az ügyfelekkel való kapcsolatfelvételt, a további problémákkal való foglalkozásra is. A szociálisan hátrányos helyzetben élők számára az adományozás komoly anyagi segítséget jelentett.

A 2017 évben, a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja, a felajánlásoknak köszönhetően, több alkalommal is jelentős mennyiségű élelmiszeradományt, játékadományt, ruhaadományt és bútoradoományt tudott biztosítani az intézményünkkel kapcsolatban álló családok számára. Emellett, több szervezetnek, intézménynek és cégnek köszönhetően számos programban vehettek részt az általunk gondozott gyermekek, családok. (Pl. gyermeknap, gyermek tábor, családi nap, kiállítás, mikulás ünnepség, karácsonyi ünnepség, színházi előadás). Az intézményünk által gondozott, adományban részesülő családok száma a 2017 évben megközelítően **1000** családot jelentett. Az adományban, különböző programokon részt vett gyermekek száma közel **3000** fő volt. Összesen **36** alkalommal volt lehetőségünk, a különböző szervezetek által, adományhoz juttatni az ügyfeleinket.

13. Pályázatok

Az **EFOP-3.2.9-16** pályázat - Segítségnyújtás helyben, a nevelési-oktatási intézményekben (az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése érdekében).

A pályázat benyújtása 2016. novemberben megtörtént, pozitív elbírálásban 2017. augusztusban részesült.

A projekt célja a szociális segítő tevékenység bevezetése a kijelölt (bevont) nevelési-oktatási intézményekben, mely révén biztosítható az elsődleges prevenció segítségével az óvodás és iskolás gyermekek szociális jólétének, életminőségének javítása, illetve kialakítható egy olyan „szociális segítő módszertan” (szervezeti keretek, eljárásrend, dokumentáció), amely a támogatást igénylők jövőbeni feladatellátását a projekt lezárását követően segíti.

Debrecen és Hajdúsámson területén 13 intézmény, 2 középiskola, 4 általános iskola és 7 óvoda csatlakozott a projekthez.

A projekt megvalósítási időszaka: 2017. október 1 - 2019. március 31.

A nevelési-oktatási rendszerben megjelenő problémás helyzetek könnyebben és időben felismerhetővé válnak, ami segíti a problémák hatékony elhárítását. A szociális, szocializációs problémák mérséklődnek, ami hozzájárul a gyermekek képességeinek kibontakoztatásához, társadalmi integrációjához, a tehetséggondozáshoz. A nevelési-oktatási intézmény és a család- és gyermekjóléti központ közötti együttműködés erősödik, az észlelő- és jelzőrendszer működése hatékonyabbá válik. 2018. szeptember 01-től a Gyvt. módosítása folytán az intézmény tevékenysége kiegészül, mely szerint a család- és gyermekjóléti

központ a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a veszélyeztetettség feltárása és megszüntetése érdekében iskolai szociális munkát biztosít. Az iskolai szociális munka keretében a nevelési-oktatási intézménybe járó gyermeknek, családjának és a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak is támogatást, segítséget nyújt a központ a felmerült problémák kezelésében, a veszélyeztetettség megelőzésében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében.

Idősügyi Infokommunikációs Program

Az Idősügyi Infokommunikációs program célja a programban résztvevő településeken élő 65 év feletti idősök részére a számítógép- és internethasználat elsajátításában és aktív használatában való segítségnyújtás és ezzel párhuzamosan az idősök rendszeres látogatása során egy támogató, segítséget nyújtó szolgáltatás kiépítése.

A projekt várható eredménye: Az idős emberek elmagányosodásának megelőzése, az informatikai ismeretek elsajátításával, az internet aktív használatával könnyebben tudnak kapcsolatot teremteni, illetve kapcsolatot tartani a rokonaikkal, családtagjaikkal.

Montázs projekt – EFOP 1.9.2

A kedvezményezett neve: Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.

A projekt megvalósítási időszaka: 2017.04.01. - 2021. 03. 31.

A projekt általános célja: egy országos lefedettségű fogyatékosügyei tanácsadó hálózat létrehozása a Család- és Gyermekjóléti Központok bázisán, amely a fogyatékoságból adódó igényekre, szükségletekre reagáló közszolgáltatások minőségét javítja, illetve hozzáférhetőségét bővíti.

A DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja Debrecen, Pacikert u. 1. szám alatti telephelyén alakítjuk ki a Tanácsadói pontot, ahol (2 fő) fogyatékosügyei tanácsadó kerül alkalmazásra, akik az FSZK Nonprofit Kft. munkavállalói lesznek, a pályázatás folyamatban van.

A projekt a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok hálózati szintű támogatásával és a szolgáltatások, közszolgálatok munkája minőségének növelését célzó fejlesztéseivel pozitív hatásokat eredményez a társadalmi és területi kohézió erősítésében, esélyegyenlőségben megmutatkozó különbségek mérséklődésében, valamint a szolgáltatások minőségének javulásában.

14. Tapasztalatok, problémák 2017 évben

A kormányzat egyik kiemelt társadalompolitikai célja az esélyteremtés a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek számára, valamint a gyermek Alaptörvényben garantált védelemhez való jogának biztosítása. E cél megvalósításához járult hozzá a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, mint a gyermekvédelem első védvonalának megerősítése, ami a gyermekjóléti központok számának növelését és azok bázisán a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés integrációjának megvalósítását jelentette.

Az intézménynek a megnövekedett, illetve átstrukturált, az egész járásra kiterjedő feladatellátása vonatkozó új szervezeti struktúra elkészült, új munkamódszerek kidolgozása megtörtént és bevezetése azóta is folyamatos.

A kétszintű szolgáltatás bevezetésével felszínre kerültek olyan szakmai mulasztások, amelyek orvoslása nem tűr halasztást. Bár akadnak problémák az együttműködésben, a kompetenciahatárok meghatározásában, a kollégák nyitottak a korrekt szakmai párbeszédre. Javult a kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal. Nagyon hasznosnak bizonyultak a szakmaközi megbeszélések. Ezeken helyi problémák megoldására születtek válaszok. A szakemberekkel való jó kapcsolat kialakítása nagyban segítette a munkánk hatékonyságát. Az intézmény 2017-ban 35 szervezettel/intézménnyel együttműködési megállapodás alapján dolgozik. A fent leírtak is hozzájárultak ahhoz, hogy gyakran a hatékony együttműködésnek köszönhetően nem került sor a gyermek családjából való kiemelésére.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának felkérése alapján intézményünk részt vett a járási család- és gyermekjóléti központok részére módszertani segítségnyújtásban, az elmúlt évben kialakított módszertani hálózat munkájában.

15. Jövőbeli tervek, javaslatok

2018. szeptember 01-től a Gyvt. módosítása folytán az intézmény tevékenysége kiegészül, mely szerint a család- és gyermekjóléti központ a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a veszélyeztetettség feltárása és megszüntetése érdekében iskolai szociális munkát biztosít. Az iskolai szociális munka keretében a nevelési-oktatási intézménybe járó gyermeknek, családjának és a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak is támogatást, segítséget nyújt a felmerült problémák kezelésében, a veszélyeztetettség megelőzésében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében.

Mivel 2018 szeptemberétől az óvodai iskolai szociális tevékenység ellátása a család- és gyermekjóléti központok feladata, a szakmai munka előkészítésére kell nagy hangsúlyt fektetni. Az **EFOP-3.2.9-16** pályázat segítségével, mely az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése érdekében került kiírásra, 2017 évben megkezdődött az előkészítő tevékenység.

2018. január elsejétől a szociális diagnózis felvétele új feladatként jelentkezik a család-és gyermekjóléti központok számára. A diagnózis tulajdonképpen egy átfogó szükségletfelmérést jelent. Az elnevezése tükrözi azt a jogalkotói szemléletet, hogy a szociális szolgáltatásokat átfogóan, komplexen ugyanakkor egyénre szabottan kell kezelni. A szociális diagnózis elkészítését egy felvételi szakértő végzi, az erre kialakított kérdőív mentén.

A kérdőív kérdései olyan módon vannak összeállítva, hogy egy átfogó életutató legyenek képesek feltérképezni. Kitér a kliens családi kapcsolataira, támogató háttér meglétére, lakhatási viszonyokra, egészségügyi állapotra, munkaviszonyra, életvitelre, gyermekei helyzetére, jövedelmi helyzetre; viszont jövedelemvizsgálat nem történik a felvétel során.

A felvételi szakértő az interjú során végigvett problémák, helyzetek, kapcsolatok feltérképezése után egy értékelő lapon megjeleníti azokat a szociális szolgáltatásokat, vagy ezek körébe nem sorolható szolgáltatásokat, amelyeket a kliens igénybe vehet.

A jogalkotók távlati célja az, hogy a szociális diagnózis lesz az alapja a szolgáltatások igénybevételének, tehát ennek az elkészítése és eredménye fogja meghatározni a kliens ellátások iránti szükségletét. A diagnózis célja az, hogy megismerjük a kliens szükségleteit, és pontosan beazonosítható legyen az a szolgáltatás, ami a probléma megoldását jelenti.

A kapcsolattartási ügyelet igénybevételével kapcsolatban felmerült bennünk, hogy a szolgáltatás igénybevétele a család szociális helyzetétől függően legyen térítésmentes. Ennek oka az, hogy a kapcsolattartási ügyelet iránti igény, növekvő tendenciát mutat, azonban jellemző, hogy a szülők megrekednek a kapcsolattartás egyes szintjein, nem motiváltak arra, hogy kikerüljenek az intézményes keretek között megvalósuló kapcsolattartási formából, ezért ez a szolgáltatás túlterheltséget eredményez.

Az elmúlt évhez hasonlóan az Emberi Erőforrások Minisztériumának megkeresése alapján a járási család- és gyermekjóléti központok tevékenységének területi (megyei szintű) összehangolására és tevékenységük minőségének folyamatos javítására alkalmas, szakmai önállósággal rendelkező módszertani hálózatának fenntartására kérték fel intézményünket.

Intézményünk a feladatok színvonalas ellátását hatékony belső munkaszervezéssel, alap- és speciális szolgáltatással, szervező tevékenységgel, esetmenedzseri és szociális segítőmunkával biztosítja.

Debrecen, 2017. február 05.

Orosz Ibolya Aurélia
intézményvezető

Az intézmény pályázata

A pályázat kiírója, a pályázat/projekt megnevezése	A projekt megvalósításával elért célok	A pályázati program megvalósításának időszaka	Támogatás összege (önrész összege)	Megjegyzés
<u>A pályázat kiírója:</u> Emberi Erőforrások Minisztériuma <u>A pályázat megnevezése:</u> EFOP-3.2.9-16 pályázat - Segítségnyújtás helyben, a nevelési-oktatási intézményekben	A nevelési-oktatási rendszerben megjelenő problémák helyzetek könnyebben és időben felismerhetővé válnak, ami segíti a problémák hatékony elhárítását. A szociális, szocializációs problémák mérséklődnek, ami hozzájárul a gyermekek képességeinek kibontakoztatásához, társadalmi integrációjához, a tehetséggondozáshoz. A nevelési-oktatási intézmény és a család- és gyermekjóléti központ közötti együttműködés erősödik, az észlelő- és jelzőrendszer működése hatékonyabbá válik.	2017. október 1 - 2019. március 31.	40.000.000 Ft	

1. számú melléklet

<i>Sorszám</i>	<i>Szakmaközi megbeszélés időpontja</i>	<i>Szakmaközi megbeszélés helyszíne</i>	<i>Szakmaközi megbeszélés témája</i>	<i>Résztevők száma</i>
1.	2017. 06. 14.	Db, Mester u. 1.	Hatóságközeli eljárásrendek áttekintése	9 fő
2.	2017. 06. 16.	Db, Mester u. 1.	Törvényi, jogszabályi változások az önkormányzati támogatások, ellátások tekintetében	59 fő
3.	2017. 06. 20.	DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Db, Varga u. 23.	A bölcsődékkal, mint jelzőrendszeri tagokkal történő együttműködés	27 fő
4.	2017. 09. 15.	Db, Mester u. 1.	Változások az adósságcsökkentési támogatás igénylésében	19 fő
5.	2017. 09. 19.	Db, Mester u. 1.	Szakmai, gyakorlati iránymutatás a területi védőnő gyermekvédelmi feladatainak ellátásához, különös tekintettel a korai észlelésre, jelzésre és együttműködésre	26 fő
6.	2017. 09. 26.	Db, Mester u. 1.	A család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított szociális segítőmunka folyamatairól szóló protokoll változásai	11 fő
7.	2017. 10. 17.	Db, Pacikert u. 1.	A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól szóló protokoll változásai Az együttműködés tapasztalatai	26 fő
8.	2017. 11. 14.	Db, Mester u. 1.	A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól szóló protokoll változásai Aktualitások	7 fő
9.	2017. 11. 24.	Db, Mester u. 1.	A szakmai tevékenység területén történő változások ismertetése, az együttműködés tapasztalatai	24 fő
10.	2017. 11. 30.	Db, Mester u. 1.	A kihűléssel járó krízishelyzetek megelőzése érdekében az intézmények és a segítő szervezetek együttműködése	22 fő

2. számú melléklet

Sorszám	Dátum	Továbbképzés címe	Helyszín	Jellege	Részvevők (fő)
1.	2017. 01.06.	ADHD a család- és párterápiában	Budapest	Képzés	1
2.	2017.01.19.	Párkapcsolati krízisek, válás - workshop	Budapest	Képzés	1
3.	2017.02.23.	Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF)		Éves közgyűlés	2
4.	2017. 03. 31.	„És mégis kinek az érdeke” című konferencia	Budapest	Konferencia	1
5.	2017. 03.03- 2017.06.30.	Alapfokú jelnyelvi képzés	Debrecen- Mester u.	Tanfolyam	10
6.	2017.04.06.	Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF)	Budapest Prevenációs Központ	Nyíltnap	2
7.	2017.04.21-23.	Magyar Családterápiás Egyesület XXXI. Vándorgyűlés	Debrecen	Konferencia	1
8.	2017. 04.24.	Családi szocializáció, családi krízisek a gyakorlatban	Debrecen – Pacikert út	Tanfolyam	15
9.	2017.04.27.	Átmenetek Nonprofit Kft. Utazó Interaktív Kiállítás - Drogprevenció	Debrecen – Kossuth u.	Műhelybeszélgetés	2
10.	2017.05.18.	A spiritualitás szerepe a családterápiákban és az önismeretben - workshop	Budapest	Képzés	1
11.	2017. 05.31.	Stresszkezelést segítő, képességfejlesztő tréning	Debrecen – Mester u.	Képzés	80
12.	2017. 06.14.	IKER 1-2 Számítógép kezelő tanfolyam	Debrecen- Mester u.	Tanfolyam	15
13.	2017.06.26.	Mindennapi függőségeink	Debrecen – Simonffy u. Ifjúsági Ház	Műhelykonferencia	4
14.	2017.07.09.	Családi döntéshozó csoportkonferencia	Debrecen – Mester u.	Konferencia	2
15.	2017.08.28.	Iskolai egészségfejlesztés és prevenció új kihívásai	Szent József Gimnázium	Konferencia	2
16.	2017. 09.14.	Konferencia - Baptista cigánymisszió	Debrecen-Simonyi út	Konferencia	2
17.	2017.09.25.	Családi, válásügyi mediátori továbbképzés	Budapest	Képzés	1
18.	2017.11.09.	ADHD a család- és párterápiában II.	Budapest	Képzés	1
19.	2017.11.13.	A gyermek- és ifjúsági addiktológiai ellátás tapasztalatai és fejlesztési lehetőségei	Budapest, Andrássy Egyetem	Konferencia	2
20.	2017.11.28.	Családterápiás szupervízió	Budapest	Képzés	1
21.	2017. 12.01.	Szertelen Egyesület – Élő könyvtár	Debrecen- Mester u.	Előadás	8
22.	2017.12.01- 2017.12.21.	Csapatépítő tréning	Debrecen – Mester u.	Képzés	90
23.	2017.12.01.	EFOP-1.9.2. pályázati konzultáció (fogynékösszágügyi tanácsadók hálózat létrehozása)	Budapest	Szakmai megbeszélés	2